

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
 Fiókiadóhivatalok: **Zomborban: Kollár József, Ujvidéken: Schäffer Péter** könyvkereskedéseiben, **Szabadkán: Braun Adolf** nyomdájában, **Bács-Almásán: Rosenberger A.** czégnél.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 k. — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
 Tanítónak, aljegyzőnek, írónoknak és földmiveseknek év 8 kor. félévre 4 kor. negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, kérjük, hogy azt mielőbb ujítsák meg.

Drachsel ezredes jubileuma.

A szabadkai 86. gyalogezred parancsnoka, drachenhorsti *Drachsel* Frigyes ezredes a közel multban ülte meg katonai pályafutásának negyvenedik évfordulóját. Az ezred tisztikara és legénysége nem mulasztotta el ezt a ritka alkalmat, hogy jószívű, nemesen gondolkozó, népszerű főnökük iránt érzett szeretetüket és becsülésüket kifejezzék. És tették ezt az öröm és lelkesedés ama benső, tiszta érzelmével, a melylyel ők a katonai érdemekben és emberi erényekben egyaránt gazdag, derék ezredparancsnokhoz ragaszkodnak. A hadgyakorlatok alkalmával jöttek össze s zajos ovációk közepette, ékes díkeziókban méltatták dicsőségteljes pályafutása alatt szerzett kiváló érdemeit. Hogy az érdemekre való hivatkozás nem volt a függés helyzetéből való kényszerítő udvariassági aktus, hanem a történeti hűség megdönthetetlen igazságának megnyilatkozása, azt legjobban bizonyítja *Minarely* dandárparancsnok üdvözlőbeszéde, aki utalt

arra, hogy a jubiléum már 1866-ban, amikor egyik csatában győzelmet aratott az ellenséggel szemben, vitézségével kitűnt. És bizonyította *Lobkovitz* herczeg, aki szintén megleghangu üdvözlőt küldte el.

De nemesak a bajtársak szeretetét és ragaszkodását érdemli meg a jubiléum. Méltán igényt tarthat a polgárság tisztelésére és becsülésére is; de főleg azoknak az elismerésére, a kik az ezredet ismerik, tevékenységét közelebbről figyelik meg. Mert *Drachsel* Frigyes úgy a magán életben, mint hivatásának teljesítése közben mindig azon fáradozik, hogy a katonaság és a polgárság közti jóviszonyt ápolja, fejleszse. Fenkölt lelkű, elbájoló szeretetreméltóságával mindenkit lebilincselő nevével állandóan keresi az érintkezést a polgári társadalommal, hogy azzal a barátságának fonálát mindinkább megerősítse. Ennek a szép, magasztos törekvésnek a szellemét látjuk megnyilatkozni az egész ezredben; s ezért mi is örömmel üdvözljük a vitéz katonát jubileuma alkalmából.

Pető Lajos.

A vértanuk ünnepén.

A verőfényes, őszi nap sugára meggyengült, elhallgatott a hervadó, sárga lomb, az ősz szo-

moru melankóliája ráborul a lelkünkre s elfog bennünket a multba merengés, a reflexió vágya, egy soha be nem hegedő seb kezd a lelkünkben sajogni . . . — október hatodika van.

A káprázatos 49.-i tavasz után, melynek a napsugara piros, vérrózsákat, szabadságrózsákat fakasztott, az alkotmányt tipró abszolútizmus pusztító szele fájó, szivettépő, gyalázatos ősz hozott. Féketlen mámorában nem elégedett meg azzal, hogy a kölcsönökért tulnyomó hatalommal tönkretette a kimerült magyart, nem elégedett meg Világgal; nemtelen boszúra szomjazott.

Az abszolútizmus hóhérai a magyar államélet alapkövét, az alkotmányt akarták eltíporni, meg akarták fosztani a nemzetet hőseitől, nagyjaitól, megsemmisíteni, kicsufolni akarták a nemzet szent szabadságharcát.

Azon a sötét októberi napon ezért a nemtelen boszuért a megmaradt legdicsőbb *Tizenhárom* a vesztőhelyre küldték. A nemzet 13 tábornokával, kiknek a hazaszereteten kívül más vétkük nem volt, gyalázatosabban bántak, mint a legutolsó gonosztevővel. Álnokul ítéletet mondtak rájuk, kilenczet bitóra küldtek, négynek meg — *kegyelemből!* — golyót röpitettek a fejébe.

Október hatodika a nemzetnek mindig egyik legszomorubb, legsötétebb gyászünnepe, az abszolútizmusnak megbocsáthatlan aljassága, örök szégyenfoltja marad. Ma, ezen a szivettépő, vérlezítő esemény 56-ik évfordulóján, áldozunk kegyelettel a Tizenhárom emlékének!

— la.

Zenta város a politikai helyzetről.

Bartha Miklós orsz. képviselő vasárnap Zentán volt. Ez alkalommal a népgyűlés elhatározta, hogy a Fejérváry kormány viselkedését elítéli, a koalíció vezéreinek pedig a szept. 23-iki bécsi esemény alkalmából bizalmat szavaz.

Huzd rá cigány

Huzd rá cigány!
Keservesen szóljon az a nóta,
Fáj a szívem, azt sóhajtja
Csalfa legény bár seha sem ismertelek volna.
Huzd rá cigány!
Rikasd azt a kopott hegedűdet,
Szegény szívem tán felébred
S megerednek enyhétadó könnyei szegény-
[nek . . .

Huzd rá cigány!
Rezdő hurod ne tartsd olyan féken,
Hadd zokogjon, huzd el azt hogy:
„Volt nekem egy szép szeretőm, nem is olyan
[régen“ . . .

Huzd rá cigány!
Sir a szívem . . . messze szállt a lelkem . . .
No még egyszer azt a nótát:
„En Istenem, jó Istenem miért büntetsz így
[engem?“ . . .

Dr. Radványné Ruttkay Emma.

Hála Istennek, terítve az asztal!

Vigjáték egy felvonásban.
 (Németből: **Körmöczy Ernő.**)
 (3) *Harmadik jelenet.*
 Előbbiek. Tábornok. Tábornokné.
 Tábornokné (belépéskor megpillantja a földön a sok asztalkendőt s leányát a széken

szirva.) De édes Istenem, mi történik itt? Mit jelent e láрма?

Tábornok. Asztalkendőcsata.
 Tábornokné. Ni, hisz az én kedves leányom sir.

Alice. Oh anyám, mily szerencsétlenség.
 Tábornok. De micsoda bábeli zűrzavar ez itt, mikor reggeliznünk kellene s én oly szörnyű mód éhes vagyok.

Alice (zokogva) Fértsem . . . !
 Tábornokné. Már most! . . .
 Szilvási. Kedves anyósom . . .
 Alice. Nem, magam fogom elbeszélni neked . . .

Tábornok. Mindegy akárki . . . de gyorsan, halljuk hamarosan, mert szörnyen, de szörnyen éhes vagyok . . . meghalok az éhségtől!

Alice (anya karjai közt.) Ez az ur . . . (Szilvási mutat) ez az ur arra akart kényszeríteni . . .

Tábornokné. Téged kényszeríteni? Ugyan mire?

Alice Erővel azt akarta, hogy mondjam . . .

Julis. De nagyságos asszony . . .
 Tábornok (Szilvásihoz.) Beszéljen maga, megöl ez az éhség.

Szilvási. Édes anyósom . . .
 Tábornokné. Csak hallgasson. Beszélj te kedves leányom.

Alice. Még Julis sem akarta mondani!
 Pista. Én pedig azt akartam, hogy Julis utánnam mondja.

Tábornok. Ő akarta . . . és amaz nem

akarta . . . ő mégis akarta . . . hát legyen valaki ettől okosabb, pláne mikor annyira bántja a gyomra! . . . (Szilvásihoz.) Ugyan mondja már!

Szilvási. Kedves apósom . . .
 Tábornokné. Jobb lesz, ha hallgat uram. Te meséld el kis bogaram. Hát mit nem akartál mondani?

Pista. Hála Istennek, terítve az asztal.
 Tábornokné. Elhallgatsz, te gézengúz! (Alicehez.) Mondd csak mit kellett volna mondani?

Pista. Hála Istennek, terítve az asztal.
 Tábornokné. Csend! Hogy a nyavalya törjön ki! De beszélj már az égre kérlek . . .
 Alice. Valóban azt nem akartam mondani.

Tábornokné (nevetve.) Mit? Egyéb semmit?

Tábornok. Juj, de kutya éhes vagyok! (az asztalhoz lép s vizsgálgatja az étkeket.)

Tábornokné (hangosan kaczag.) De hisz az lehetetlen!

Tábornok. Mit? Te nem hiszed, hogy mint gyötör az éhség?!

Tábornokné. Ki beszél most az éhségről?

Tábornok. Ki? Hát beszélék én!

Tábornokné. Hát ezt nem akartad mondani? . . . No ez kitűnő tréfa.

Tábornok. Ez egy szörnyű, kínzó állapot (előbbre lép.)

Tábornokné (nevetve.) No ha a házasetbe egyéb bajotok sem lesz, csak . . .

Alice. Mi az mama, te ezt oly csekélységnek tartod?

Kossuth Ferencz üdvözlése Kossuth Ferenczet legutóbb a bácsalmási és nemesmiliticsi választók üdvözltek. A táviratok szövege ez:

Bácsalmás. Lázár Pál országgyűlési képviselőnk beszámoló beszéde alkalmából a Bácsalmáson egybegyűlt polgárság a szövetség pártok iránti törhetetlen ragaszkodásának ad kifejezést és felkéri nagyságot, hogy ezt a szövetség pártok tudomására hozni és azokat a megkezdett irányban való kitarásra buzdítani méltóztassék.

Aber Lajos elnök, Spielvogel Rezső jegyző.

Nemesmilitics. Nemesmilitics község lakosága, mely királyi adomány folytán csupa nemesből áll, képviselőjének, Fernbach Károlynak mai beszámolóján megragadja az alkalmat, hogy keserőséggel telt megütközését fejezze ki a szeptember 23-án Bécsben vezéreiben a nemzetet ért nagy sérelem fölött. Üdvözljük nagyságot s biztosítjuk, hogy nemes községünket a nemzeti ügy harca mindig az első sorokban fogja találni.

Vujevich Simon pártelnök.

Tanítógyűlés Kuczorán.

— Saját tudósítónktól —

KUCZORA, 1905. szept. 28-án.

A kula-vidéki rom. kath. tanítóegylet szeptember hó 26-án Kuczorán tartotta meg rendezési gyűlését, melyen a tagok, daczára az esős időjárás- és rossz utaknak, mégis szép számban jelentek meg.

A szokásos szt. mise után a helybeli iskola termébe vonultunk, hol a betegeskedő elnök Bach János szilberekí esperes-plébános helyett Mladoniczky Vincze kulai esperes plb. a tanítókat üdvözlő beszéddel nyitotta meg a gyűlést. Majd meleg, részvételtjes szavakban emlékezik meg az év folyamán elhunyt kuczorai kántortanítóról, Rack Károlyról és kéri a gyűlést, hogy emléket jegyzőkönyvileg is megörökítsék, amely kérés egyhangulag teljesített. Milla Antal kulai tanító felolvassa a múlt gyűlés jegyzőkönyvét, valamint úgy az érkezett, mint a menesztendő üdvözlő táviratok szövegét, mely után ő, mint az egylet három éven át volt buzgó, lelkiismeretes és hivatása magaslatán álló jegyzője, tekintettel a sokoldalú elfoglaltságára, ezen tisztségéről lemondott. Miután hosszas rábeszéléssel sem sikerült Millát bejelentett szándékának megmésítésára rábírní, a gyűlés lemondásába beleegyezett és elhervadhatlan érdemeit pedig jegyzőkönyvileg megörökítette. Utódjául Neszt Gyula kulai tanító választotta meg egyhangulag.

Majd Szegő József kulai tanító olvasta fel a kitűzött tétel „Mit tegyen a tanító, hogy a gyermekben az olvasási kedvet felkeltse?” megfejtését. A dolgozat, mely igaz szakértelemre vall, minden részét a gyűlés teljesen magáévá tette, mely a szerzőt a kitűnő munkáért lelkesen megéljenezte és jegyzőkönyvi elismerést szavazott.

neki. A dolgozat egyes paedagogia pontok tárgyalásánál felmerült vitában résztvettek: Halász Mihály kulai és Léh Pál verbászi tanítók.

Most Léh Pál olvasta fel a IV. osztály tananyag körébe vágó „az időszámítást” kezelő gyakorlati tanítását, mely kiváló tanítói szakavatottságra mutatott.

Ezután Vigyázó Vendel veprődi plébános azon indítványa, hogy jövőben az egyleti gyűlések mindig Kulán, úgy is mint a központban és mint oly helyen, mely a többi községekből legkönnyebben hozzáférhető, tartassanak meg. Klanszky Nándor szilberekí tanító ellenindítványa mellett, az ellenindítványozó szavazatán kívül egyhangulag elfogadtatott.

Végül Klanszky Nándor a beteg elnök helyett, azon összeg hovaforrásáról számolt be, melyre a Kula esperesi kerület tanítói magukat egyenkint, a kalocsai tanítókháza javára évente befizetni kötelezték és azon kérelmének adott kifejezést, hogy az egyleti tagok ebbeli magukra vállalt köteleességeknek eleget tenni ne terheltesenek.

Igy a gyűlés utolsó pontja is letárgyalatván, a „Hüttenberger” féle vendéglőben közös ebédre gyűltünk össze. A vendéglős dicséretére legyen mondva, hogy az ebéd várakozáson felül úgy mennyi, mint minőségileg fényesen sikerült. Itt Mladoniczky elnök a tanítókra és Wenk Károly veprődi tanító, egyleti gyűléseink „Károlyi Gábor” pedig az elnökre mondott toasztot.

Asztalbontás után egy Szakácsy jegyző, mint Odry plébános vendégszerető házában, mint az új rámpást bíráló bizottság tagjai tettünk eleget ebbeli köteleességünknek, míg gazdag tapasztalatok és ismeretekkel megtelve utnak indultunk a szélrózsa minden irányába s csak egyik kulai collegánk „per pedes” indult, hogy mint szenvedélyes vadász, zsákmányul ejtse az utjába tévedt rókákat, amely eredményről a jövő találkozás alkalmával beszámolni ígértet tett.

Hetényi.

Egy tiszteletbeli községi jegyző ünnepeltetése.

— Saját tudósítónktól. —

Felső-Roglaticza, 1905. szept. 25-én.

Páratlan szép ünnepély folyt le szept. hó 23-án Pilaszánovits József ómoroviczai nagybirtokos felsőroglaticzai szállásán.

A topolyai járási jegyzői kar még 1904. évi január hó 25-én Topolyán megtartott értekezlete alkalmával Pilaszánovits Józsefet tiszteletbeli és dísztagjává választotta s az ez alkalomból készült díszoklevelet szeptember 23-án nyújtotta át díszes vendégsereg jelenlétében.

Bármily csekélynek tűnjék is fel a kitüntetésnek eme neme, mégis nagygyá, magasztossá teszi ama őszinte tisztelet és ragaszkodás, a melylyel a járási jegyzői kar e nemes férfiú iránt viseltetik s e kedves ünnepélynek benső értékét azon tény kölcsönözt, hogy a kitüntetés oly férfiút ért, a ki a közügyek terén munkálkodó, a közigazgatás tövises pályáján működő sok oldalról támadott jegyzői karnak kiváló jóakaró támogatója, erős oszlopa, kinek jószívűségénél csak szerénysége és önzetlensége nagyobb, kinek erős jelleménél csak felebaráti szeretete lehet erősebb.

E kedves ünnepély a következőleg folyt le:

A topolyai járási jegyzői kar élén Császár Péter főszolgabíróval szept. 23-án délelőtt 11 órakor jelen meg Pilaszánovits József felsőroglaticzai szállásán a környékbeli előkelőségek részvétele mellett.

Császár Péter főszolgabíró magasszárnyalású, eszmegazdag szép beszéd kíséretében nyújtotta át a jegyzői kar egyik tagja által festett díszoklevelet, majd Pilaszánovits József a tőle megszokott ékesszólással mondott köszönetet a megtisztelő kitüntetésért s biztosította a jegyzői kart további jóindulatu támogatása és barátságáról s hogy ezt annál inkább megpecsételje, a jegyzői egylet javára 200 koronás alapítványt tett.

Az ünnepély után disztrakoma következett a vendégszerető házigazda lukullusi módon terített finomabbnál-finomabb ételek és italok sulya alatt görnyedő asztalnál.

A menue a következő volt:

Cansamnee leves

Nyulpástétom

Malacz pörkölt

Angol bélszin körítve és borju tekercesek.

Fácán és pulyka pecsenye salátával és vegyes befőttel.

Indián fánk

Parfait

Gyümölcs, sajtok, kugler cukorkák.

Bácskai asztali siller, Bakator Slatinai vörös, pezsgő, fekete kávé, Prumelle naltet konyak.

Az asztalnál a kedves, fenkölt lelkületű háziasszony prezidiált, kinek gondoskodása, gyengéd figyelme kiterjedt mindenre s meglátszott minden mozzanatán az előkelő uri bácskai igazi vendégszeretet.

Az első felköszöntőt Császár Péter főszolgabíró mondotta az ünnepelt házigazdára, kiemelve annak sokoldalú érdemeit, nemes szívét, emberbaráti szeretetét, majd Schádl Ignác ómoroviczai plébános szép beszédben éltette a szeretetreméltó háziasszonyt, a ház urnójét, ki az anyai szeretet szent melegével készíti elő virágzó gyermekei szép jövőjét, ki uralja a család boldogságát, kormányozza belső életét, virágokkal hinti meg a boldog apa, a gondos család főúját.

Tábornokné (nevetve.) Két bohó gyermek.

Tábornok. Valóban bohó... különben nem is csodálom. Ismerek egy hasonló esetet. Legjobb barátom, egy tábornok... egy tábornok... de nem, csak ezredes volt... nem, ügyvéd volt... tehát ez a Gömböcz százados... gondolom Gömböcznek hívták...

Tábornokné. Igen, tábornok.

Tábornok. Legjobb barátomnak, Hajas tanácsosnak esetét akarom elbeszélni... ez a Hajas, Hajasnak hívják... azaz dehogyan...

Tábornokné. Nem, tábornok.

Tábornok. Te tudod Alice, hisz unokabátyád... azaz mégsem... ott lakott a Sárközben... hát egy szóval...

Tábornokné. Egy szóval?

Tábornok. Ezer kartács és bomba! Micsoda vad éhség. Tehát ez a Gömböcz tábornok, egyszer arra akarta kényszeríteni nejét, hogy az mondja... mit is mondjon?

Tábornokné. Mit mondjon?

Tábornok. Mit? No nézze meg az ember, azt biz elfelejtettem. Felesége vonakodott, de ő sem engedett... perpatvarba kezdtek, épügy mint most, hogy nem bírnak reggelizni. De most már adjatok valamit enni.

Tábornokné. De mit tette kapitány?

Tábornok. Mit? Lelőtte nejét.

Mind. Oh! Istenem!

Tábornokné. Megölte feleségét!

Tábornok. Én is úgy tettem volna helyében.

Tábornokné. Lám, milyen embertelen vagy!

Tábornok. Nem, én a megtestesült étvágy vagyok. De száz szónak is egy a vége, bolondság ily semmiségért annyira megvárakoztatni az embert. Fogadni mernék, ha én menyegzőnk napján azt mondtam volna neked: Edith, mondd egy egész esztendőn át mindennap hatvanhatszor azt, a mit Alice nem akar mondani, megtetted volna. Tehát mondd egy éven keresztül... nem, az sok volna... mondd most háromszor egymásután...

Tábornokné. Akár százszor is.

Alice. Hogyan mama, te férjemnek adnál igazat?

Tábornokné. Micsoda? Egy nőnek igazat adni? Soha. Hisz a világ összes anyósai kitagadnának. Nem, nem!

Szilvási (félre.) Van egy jó mentőgonogolatom. (Észrevétlenül eltávozik.)

Tábornok. Edith asszony, vigyázz! Az éhség engem böszültté tesz, hiéna, tigris, oroszlan leszek s jaj annak, ki kezem ügyébe kerül. Tehát mondd rögtön, különben dühös leszek... mondd... mondd...

Tábornokné. Tábornok, én feleséged vagyok s nem illet meg ez a hang. Én veled voltam Segesvárnál...

Tábornok (fölrágad egy tálat s a falhoz csapja.) Rajta! Tűz!

Tábornokné (hasonlóképen.) Tűz! És ezzel a szörnyeteggel adtak össze újra!

Tábornok (a másik tállal.) És ötvenéves mulva én újra odatérdeltem veled az oltár elé. Oh!...

Tábornokné (ugyanugy) Oh!

Alice Mama!

Tábornok (lehajít még egy tálat.) Tányér, üveg nem marad épen, ha nem mondd.

Tábornokné. Nem bánom én, ha mindent cserepekre törsz is.

Tábornok (dühösen az asztalra csap, a melyen már a terítőkön kívül semmi más sincs! Ugy hát majd én mondom, százszor, ezerszer fogom kiáltani, hogy az ablakok fognak rá dörmögni... no hát... (gondolkozik)... halljátok... Igaz, mit is kell mondani?)

Tábornokné. Hopp! Elfelejtette, meg ne mondja neki senki, kinek kedves az élete!

Tábornok. Égek a dühtől. Mar most inkább szomjas vagyok, mint éhes.

Szilvási (megjelenik a színen.) Szobámban terítettem a reggelhez.

Mind (örvendve.) Ah!

Szilvási. Jöjjenek mindnyáján! De előbb mondjuk a békekötés öröme: Hála Istennek...

Tehát rajta! (megfogja az asztalkendő végét.)

Mind (összegyűrik az asztalkendőt s a földre dobják.) Hála Istennek, terítve az asztal!

(Vége)

A jegyzői kar nevében *Pálits* Antal ómoroviczai jegyző üritette poharát az ünneplő tisztelbeli és diszkartásra érzelmekben és eszmékben egyaránt gazdag üdvözlő beszédben, melyre nyomban válaszolt a házigazda, szinte magával ragadva az ünneplő vendégsereget.

Csak ezután indult meg az igazi fesztelen jókedv, midőn a leleményességben is gazdag házigazda pezsgővel töltött viharágyuhoz hasonló családi billikomból lövöldözött a megrémült nótáriusokra, melytől a topolyai járás köztisztelben álló járásbírója dr. *Mészoly* Pista is megijedt, agarász ember lévén, nem értett viharágyu elsütéséhez, míg arra *Vojnits* Dávid, a mindenki által tisztelt és nagyabecsült „*Dávid*” bácsi alaposan meg nem tanította. — Dr. *Császár* Ernő szellemes ötletekben bővelkedő szép beszédben a háziasszonyt éltette.

Igy folyt a multság a viharágyu és pezsgős palaczkok durrogása mellett, míg beszállt az alkonyat s a távol vidéki vendégek az est homályában eltűnedeztek egy vidám, lelkes hangulatban eltöltött szép ünnepély kedves emlékeivel, ama meggyőződéssel, hogy *Pilaszánovits* József neve mindenkor nemes elismerés és tisztelet fényével lesz a topolyai járási jegyzői kar szívébe bevésve.

L.

HIREK.

Rokítói füzér.

IV.

Pista fiam születésnapján.

*Négy éve töltöd földtekénken
A küzdéssel telt életet,
Nem is gyanítva azt, hogy egykor
A sir hantjával eltemet . . .*

*És én boldognak tartanálak,
De, vélem, nem mondok sokat:
Ki nem tudja a boldogságot,
Boldog-e, mert örül, mulat?*

*A boldogság egy ritka holló,
Alig vagyon a földtekén,
Habár boldog soha nem léssz is:
Bű ne legyen élted egén!*

*Mosolygó, szép tavasznak lássad
A földi kintelt életet;
S ne vess szemébe a világnak,
De ne cseréld a nézetet.*

*Habár ádáz küzdelmek árán
S habár bevernék homlokod —
Csak küzdve, bátran menj előre,
Győzés várja a bajnokot.*

*S ha botlanál pályád göröngyén,
Ha már lankadna ész, erő:
Ne alkudjál meg helyzetteddel,
Felüldül még a szenvedő.*

*És, mert szürő tövisbe hágván,
Sokszor fog lábad vérzeni,
S az ármány dúló harcza folytán
A lét nem is oly képteli;*

*A létet, mert van, megbecsüljük,
Ezért éltetlek téged is,
De, ha megállni kívánsz önerőddel —
Vigyázz, mert a világ hamis.*

*S ámbár sivár és zord az élet:
Előre csak s ne hagyd magad;
Élj még soká vidám kedélylyel,
S panasz ne bántsa ajakad!
(Tizennégy évvel Pista fiam halála előtt.)
Ruttkay Gyula.*

Amit a cigány muzsikál.

Szép, csöndes nyári estén sokszor láttalak ablakodban állni, amint két kis tenyeredbe hajtvaj fejed, elnézted az ég ragyogó csillagait. Olyan

voltál szöke koronás fejjel, mint egy glóriás szenvedő angyal. Mikor egy-egy fényes csillag röpke villanással futott le a semmisségbe, mintha megborzadtál volna; nehéz sóhaj szakadt föl dobogó szived mélyéből, fájó mosolygással néztél a lefutott csillag sötét útjára s csak újra elmerült szép sötét szemed tekintete a nagy végtelenségbe.

Mi adta arcodnak ezt a tulvilági fényt? Azt kérdezgetted talán, hogy mi az a megsemmisülés? Hova futott az a ragyogó csillag?

Olyan sajátságos érzést tükrözött vissza arcod, nem tudom, sehogy sem tudom elfelejteni!

Hát még mikor a szomszéd mulatókertből fölhangzott hozzád az öreg Sándor cigány ésbontó, siró hegedűje! Miért zokogtál akkor? Be sokat gondolkoztam, mi is bánthatja egy hófehér galamb kicsiny szívét? . . .

Én csak halványodni, hervadni láttalak lassan, csendesesen, mikor a száraz hurból siró jajdulással tör elő egy-egy régi nóta, mintha értettem volna mi fáj, mi bánt? S olyankor elképzeltem magamnak egy virágos sírdombot, alatta egy korán letört, ártatlan, fehér virágszálat.

Mennyi mindent is álmodik az ember, mikor a cigány muzsikál!

Hallod, hallod te halvány szöke lány? Valami árva lélek zokog abból a kopott hegedűből. Hallod?

Gazsi cigány hegedűje
Hej de sok a kesértje.

Édes-bus mosoly vonaglik ajkadon, lelked visszazsall a multba, keres, kutat, míg valami fájó emlék maradása készteni.

Amint a hold előbukik felhő fátyolából s megvilágítja szenvedő arcodat, látom, hogy könnyű rezeg sötét szempilládon, kezdetet összekulcsolod, könyörögve nyujtod az ég felé, mintha onnan akarnád visszakérni, visszakövetelni, amit örökre elvesztettél, ami a tiéd soha nem lehet!

Istenem, milyen fájó seb lehet az, mely alatt szív, a lélek, az egész való olyan kínosan vonaglik!

Ugy-e abból a multból, abból a sötét emlékből fakad ez, amit a cigány muzsikál?

Meglebben a nyári szellő, megrezegteti a fák, bokrok leveleit, viszi, röpití a virágok illatát s azok édességével zsall tovább . . .

Talán neki is az fáj, amit a cigány muzsikál:

Köröskörül borus az ég fölöttem,
Szerencsétlen csillag alatt születtem.

Ne sirj, ne zokogj, te szenvedő leány! Ugy fáj a mások boldogságát látnunk, mikor boldogok vagyunk . . . s mégsem tudok megválni látásodtól. Nézlek, nézlek amint görcsösen szorítasz kedre egy képet, ajkad egy nevet suttog s mosolyogva rebeg: megyek!

De mi az? Egy tompa zuhanás! Leroskadtál a boldogságtól, vagy a gyötrelmes bánattól?

Szobádból zavaros hangok hallatszának, fut a cselédség az orvosért. A nyitott ablakból meg csak beárad az a szomorú, nagyon szomorú zokogás hozzád:

Ide látszik a temető széle,
Ottan nyugszik az én szemem fénye.

Sándor cigány, némuljon hegedűd, vagy tegyétek be az ablakot, hiszen megszszakad a szive annak a szegény leánynak! Vagy már nincs miért kimélni? Már csak egy üdvözült mosolygás kíséri, amit a cigány muzsikál?

Temetőben szomoruan zúg a szél . . .
Hull a rózsá, szállong róla a levél . . .

Jó lesz nekem sirkeresztnek az ága,
Jó lesz nekem szemfedőnek a lehulló virága . . .

Elmulik a nyár, hervad, meghal a virág. Nincs enyhe napsugár, nincs remény, hervad, meghal a szív.

Viszik a virágos koporsót ki a temetőbe, viszik a halvány, szöke leányt oda, hol már nem fáj semmi.

. . . Kinézek az ablakon, sötét csöndes őszi est van. Itt lenn szomorú minden, ott fonn reszketve ragyognak a csillagok.

A néma csöndben megszólal az öreg cigány panaszos, fájó hegedűje, vajjon hallod-e te szép halvány szöke lány:

Sötét az éj, a felhők is szomoruk,
Uj a hant még, épek rajt a koszoruk,
Le-leválók róluk egy-két virágszál,
S a szél azzal a nagy uton messze nyargal,
[tovább zsall . . .]

Dr. Radványiné Ruttkay Emma.

Uj táblabíró. A király *Robák* Ferencz ujvidéki törvényszéki bírónak járásbíróági minőségben az ujvidéki járásbíróshoz saját kérelmére leendő áthelyezését megengedte és egyidejűleg az *ítélő táblai bírói* címet és jelleget adományozta neki.

Előléptetett járásbíró. A király *Lestyánszky* Pál titeli járásbíró a VII. fizetési osztályban léptette elő.

A szabadkai ügyvédi kamara köréből. A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. *Alföldy* Árpád zombori ügyvéd, helyettes polgármestert lemondása folytán az ügyvédek lajstromából törölte, dr. *Boksán* Milos ujvidéki ügyvédet pedig a lajstromba iktatta.

Kinevezés. A belügyminiszter dr. *Pilaszánovits* Antal fizetés nélküli min. fogalmazót valóságos fogalmazóvá nevezte ki.

A szabadkai földmivésiskola köréből. A földmivélsügyi miniszter *Raksányi* Gyula szabadkai földmivésiskolai gazdasági gyakornokot és *Moravcsik* Emil rimaszombati földmivésiskolai ösztöndíjas gazdasági segédet kölcsönösen áthelyezte.

Hivatalvizsgálat Zsablyán. A mult csütörtökön *Karácson* Gyula alispán dr. *Mikosevits* Kanut vm. főügyész segítségével — mint levelezőnk írja — megvizsgálta a zsablyai főszolgabírói hivatalt. A beható vizsgálat után az alispán a látottak fölött teljes meglegedését kifejezte és egyben a személyzetet további kitaró munkára serkentette.

Molnár Gyula legujabb darabja. Kiváló földinknek, *Molnár* Gyula dr. jeles tollu írónknak e hó 14 én adják elő a *Nemzeti színházban* „*A bayard lovag*” című vigjátékát, mely — színházi körökből kiszivárgott hírek szerint — a legjobb salon-vigjátékok közé tartozik. Erre való tekintettel a főszerepeket *Márkus* Emma, *Lenkei* Hedvig, *Császár* Imre és a színházban több elsőrendű művésze vállalta el. A Budapesten lakó bácskai előkelőségek — mint halljuk — tömegeesen lesznek jelen a bemutató előadáson.

Egy kanonok aranymiséje. *Habram* János tb. kanonok, ny. martonosi plébános szeptember 30-án Zentán *aranymiséjét* tartotta. A tiszamenti papság nagy számban volt jelen a ritka ünnepélyen.

Óbecsének nincs pótdója. Óbecse község képviselőtestülete jövő évi költségvetésének előirányzatát akként készítette el, hogy az eddigi 20% pótdót eltüntette; s így Óbecsén 1906. január 1-től nem lesz pótdó.

A szabadkai községi tanítók fizetését a városi közgyűlés, a tanács eltérő javaslatával szemben 25%-kal fölemelte.

A „Bács-tiszavidéki kath. Tanítóegylet” ez évi rendes közgyűlését október hó 25-én *Péterrévén* tartja meg. A közgyűlés tárgysora a következő: 1. D. e. 9 órakor választmányi gyűlés. 2. D. e. 10 órakor Veni Sancte. 3. Elnöki megnyitó. Tartja: Márton Mátyás egyházi elnök. 4. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 5. A püspök-kari uj tantervnek — főbb irányelveiben — a régivel való összehasonlítása. Értekező: Pozsgai Imre péterrévi tanító. 6. A szocializmus napi renden lévén, mutattassék ki: a) a nemzetközi szocializmus káros hatása a hazára, a valásra és a családra; b) mit tegyen terjedésének megállítására a r. kath. tanítószó? Értekező: Horváth Boldizsár bácsföldvári tanító. 7. Pénztári jelentés. Bemutatja: Osztrógonász Ferencz óbecsei tanító. 8. Indítványok: a) A tandíjak hatóság kiutalása. b) A közgyűlési előadókat — a választmány kötelezőleg bizza meg — és hogy az előadók akadályoztatás esetén — dolgozataik beküldésére kötelesek leendnek. Előterjeszti: Acél Sándor bácsföldvári tanító. 9. Tisztújítás.

A tiszakálmánfalvai I. férfi dalárda alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

A Bácsmegeyi Kör I. hó 10-én, kedden az Egyetem-téren levő *Központi* kávéház külön helyiségében tartja első őszi ülését, *Pukovich* Elemér orsz. képviselő, egyleti alelnök elnöklésével. Mint-hogy eme ülés nyilvános jellegű, azon a Kör nemtagjai is résztvehetnek; amire különösen azoknak az ifjaknak a figyelmét hívjuk föl, akik most iratkoztak az egyetemre. A napirend sok fontos tárgyat fog tartalmazni.

Hivatalvizsgálat a topolyai járásban. A topolyai járásához tartozó községekben a hivatalvizsgálat ma, csütörtökön vette kezdetét. A vizsgálatot *Osászár* Péter főszolgabíró vezeti.

Házasságok. *Ember* István csurogi gyógyszerész szeptember 28-án tartotta esküvőjét özv. *Strasser* Jánosné sz. *Wallauch* Vilma urnővel Zsablyán.

Halász Béla budapesti mérnök eljegyezte dr. *Szántó* Margit kisasszonyt, ki a napokban szerezte meg jeles képesítéssel az orvosi diplomát.

Weinhut Nándor Szabadkáról eljegyezte *Heim* Terike urleányt Ujvidéken.

Kriszt Béla Cserevénkáról eljegyezte *Schlagetter* Izabella kisasszonyt Kuláról.

Paschkesz Lipót zsabylai községi tisztviselő a napokban tartotta esküvőjét *Wortman* Juliska kisasszonnyal Ujszivácson.

Párdits István vasárnap vette feleségül *Merkovits* Mariska kisasszonyt Szabadkán.

Takács János szabadkai városi tisztviselő a napokban eljegyezte *Hegedüs* Mariska kisasszonyt, szabadkai tanítónőt.

Bakota Péter magyarkanizsai tanító eljegyezte *Holeska* Vilma kisasszonyt Kalocsáról.

Az „Uj-Bácska” megszűnt. A dr. *Donoslovits* Vilmos szerkesztésében megjelent „Uj-Bácska” című újság, másfél évi fennállás után megszűnt. Jól, élénken szerkesztett újság volt.

A titeli Tisza-Duna töltés fenntartási társulat szeptember hó 29-én Ujvidéken választmányi és szeptember hó 30-án Titelen ¼ éves közgyűlést tartott. A közgyűlés a pénztári jelentés, költségelőirányzat stb. tárgyakon kívül igen üdvös és fontos határozatot hozott, amennyiben elhatározta, hogy Alsókaboltól a karlócai átkeelésig huzódó töltés padkáját megszünteti, olyannyira, hogy azon a kocsiközlekedés minden időben lehető legyen és átadja a közforgalomnak. A közgyűlést vezették *Nikolics* Izidor zsabylai és *Szemző* János titeli főszolgabíróknak a környék nagy hállával tartozik ezen tényükért, mert ezzel megnyitották a Szerémséggel való összeköttetést, melytől a lakosság eddig évente 6 hónapon át el volt zárva a járhatlan utak miatt.

Az „Ujvidéki katonai 1-ső hadastya-egylet” vasárnap, október hó 1-én — mint *temerini* tudósítónk írja — a Kovács-testvérek-féle volt urasági nagyvendéglő helyiségében szőlőlopással és tánczszal egybekapcsolt szüreti mulatságot rendezett. A zenét a mulatsághoz az egyletnek *Buzás* András vezetése alatt álló kitiűnően szervezett zenekara szolgáltatta. A mulatság, amelyen *Temerin* közönségén kívül vidékiek is résztvettek, igen szépen sikerült. Az előadás tiszta jövedelme az egylet zenekarának felszerelésére fog fordíthatni.

Egy szerb plébános jubileuma. Titeli levelezőnk írja: Folyó hó 1-én ünnepelte *Ivanics* György tündéresi görög keleti szerb plébános papi működésének 40-ik évfordulóját. Az ünnepelt tiszteletére *Sévies* Mitrofan bácsi gör. kel. püspök, *Vidiecki* György kovili arkimandrita és számos paptársa jelent meg az ünnepélyen, amely istentisztelettel és baráti ebéddel volt egybekötve. Az érdekes lelképásztor Piros községben kezdte működését, hol 10 évig volt és Tündéresen 30 éve ápolja hivatását. Gimnáziumi tanulmányait Verbáson és Baján végezte és így a magyar nyelv teljes birtokában van. Tehát nem tartozik azok közé, akiknek szemében szálla a magyar nyelv. *Sévies* püspök a jubiléumt esperessé szentelte.

A titeli hajós regatta-egylet a közelmúltban *tenisz-pálya* létesítését határozta el, melyet már létesített is. Folyó hó 1-én a játékot a község nagy érdeklődése mellett meg is kezdték.

Uj postapalota Óbecsén. Az óbecsei képviselőtestület, a kereskedelemügyi kormány megkeresésére elhatározta, hogy a város egyik forgalmi gócpontján ingyen telket ad posta- és távirópalota építésére.

Tífuszjárvány Ujvidéken. Ujvidéken a tífuszbetegség járványosan lépett föl. A múlt héten 24 megbetegedés történt.

Fizetéképtelenségek Kulán. *Ij. Kovács* Sándor kulai kereskedő fizetéképtelen lett. — *Páček* József kulai vászonnázáló beszüntette fizetéseit. Bukását a rossz üzletmenettel okolja meg. Hitelezőinek 40%-ot ajánl.

Bukott kereskedők elítélése. A Halász és *Friedman* bajai cég tagjait: *Halász* Bélát 14 napi, *Friedman* Mórt 8 napi fogházra ítélte a szabadkai törvényszék vétkes bukásért.

A színészekért. A *Bányai*-féle, Palánkán működött színtársulatnak rosszul ment a dolga,

s emiatt távozni akart. Igen ám! de az adósságok nagy halmaza nem engedték ám. Két fennkölt lelkű urleány, *Donáth* Ella és *Steinmitz* Hermina kisasszony megkönyörült rajtuk, s az utolsó előadásra ők árusították a jegyeket. Persze, ahol két kedves, művelt leány jelenik meg, ott megnyílnak az erszények. Így aztán könnyű szerrel távoztak a színtársulat.

„A Mosolygó Bácska”, melyet *Zsedényi* Aladár fővárosi tanító az Uránia számára írt, — mint értesülünk — e hó második felében kerül előadásra. A bemutatóra eddig is sok bácsmegeyi jelentkezett.

Hivatalvizsgálat Óbecsén. *Karácson* Gyula alispán és dr. *Mikosevits* Kanuth főügyész a napokban megvizsgálták az óbecsei főszolgabírói hivatal ügykezelését. A tapasztaltak arra indították az alispánt, hogy dr. *Balaton* Gyula főszolgabírónak teljes megelégedését és elismerését nyilvánítsa.

Lázár Pál beszámolója. *Lázár* Pál orsz. képviselő vasárnap tartotta Bácsalmáson beszámolóját, melyben részletesen fejtette a politikai helyzetet. A képviselőnek és a koalíciónak bizalmat szavaztak. Dél 1 órakor az Ambil-féle vendéglőben banket volt, melyen 160-an vettek részt. *Lázár* Pál a délutáni vonattal utazott el. E hó 8-án — mint levelezőnk írja — *János*halmán és Mélykuton tart beszámolót.

Hivatalvizsgálat Bácsalmáson. A bácsalmási főszolgabírói hivatal ügykezelését *Karácson* Gyula alispán és *Mikosevits* Kanuth főügyész szept. 26-án behatóan megvizsgálták. A tapasztalt rend felett — mint tudósítónk írja — úgy *Szutrély* Lipót főszolgabírónak, mint a többi tisztviselőnek teljes megelégedésüket fejezték ki.

Budapesti tanítóképzéssel növendékek Baján. A budapesti I. kerületi állami tanítóképző IV. évfolyamának növendékei dr. *Baló* József igazgató és *Farkas* Nándor tanár vezetésével szeptember 24-én Bajára rándultak, ahol a város nevezetességeit tekintették meg. Bajáról Mohácsra utaztak.

Uj vonatpár Zombor—Szabadka Buda pest közt. A *Zombor és Vidéke* értesülése szerint a hajnali fel 5 órai vegyesvonat, mely Zomborból indul Szabadkára, elmarad s helyébe délután 4 órakor indul egy vonat Szabadkára, a melynek a 7 és fél órai budapesti gyorsvonattal lesz összeköttetése. Elmarad továbbá Szabadkáról este 7 órakor Zomborba induló ugynevezett kofa-vonat, e helyett a Szabadkára délelőtt 10 óra 25 pkor érkező gyorsvonattal lesz összeköttetése. Ez a vonat délben fog Zomborba érkezni. Eme új, Zomborra igen fontos vasúti közlekedés létrejöttében nagy érdeme van *Hauke* Imre polgármesternek.

Mihálovits Endre szereplése. A dissidens párt *Mihálovits* Endre orsz. képviselőt küldte ki az egyetemi hallgatók zászlóavató-ünnepélyére.

A szegedi keresk. és iparkamara titkárává — *Kulinyi* Zsigmond helyébe — *Perjessy* László szegedi felső keresk. igazgatót választották meg.

Husfogyasztási szövetkezet alakult a napokban Bácsföldváron. Az a célja a szövetkezetnek, hogy a nagyközönség olcsó húst kapjon, s kerülhesse a mérsárosok egynemű veszedelmes fajtáját.

Csendőrség Zentán. Zenta város képviselőtestülete tudvalevőleg elhatározta, hogy a rendőrség helyett a csendőrség szolgálatait veszi igénybe. Ez utóbbi f. hó 1-én kezdte meg Zentán működését.

Különös egyezkedés. Zenta város képviselőtestülete *Konez* György városi mérnök ellen fegyelmi eljárást indított meg. A mérnök a végeredményt be se várva, Kolozsvárra költözködött, ahol mérnöki irodát nyitott. Most — mint értesülünk — levelet írt a város polgármesterének, melyben kijelenti, hogy abban az esetben, ha a város a fegyelmet megszünteti ellene, hajlandó a város céljaira kétezer koronát adni.

Egy bácsmegeyi távirásati találmánya. *Tapolcsányi* Illés óbecsei iparos igen érdekes találmányt jelentett be a napokban dr. *Balaton* Gyula főszolgabírónak. Az új találmány a Morse-féle távirógép javítását, tökéletesítését célozza. Ugyanis a Tapolcsányi által feltalált szerkezet alkalmazásával a Morse gép hiányos jelei helyett tökéletes, teljesen felismerhető jelek, illetve betűk keletkeznek táviratozás közben. A találmányt *Jovánovits* posta- és távirófelügyelő, az óbecsei posta- és táviróhivatal főnöke életrevalónak, távirásati szempontból igen fontosnak jelentette ki.

Eme szakvélemény hatása alatt foglalkozott e kérdéssel a képviselőtestület is s elhatározta, hogy az ügy tanulmányozása érdekében bizottságot küld ki.

Halálozások. *Vujicsics* Pál turjai községi jegyző a napokban elhunyt. Temetésén impozánsan nyilatkozott meg a derék férfiú iránti kegyelet. *Kopping* Ferencz áldozópap Csonoplyán meghalt. A szimpatikus papot nagy részvétellel temették el.

Sztánkovits Zsivan 86. gy. ezredbeli ny. alezredes hétfőn Szabadkán meghalt. Kedden temették el nagy pompával.

Sziebenburger Károly szabadkai ny. főgymnáziumi tanár ma, csütörtökön délben életének 56. évében elhunyt.

Jegyzőválasztás Felsőkabolon. Felsőkabolon — mint levelezőnk jelenti — október 3-án töltötték be az üresedésben volt jegyzői állást. A választási eljárást *Szemző* János titeli főszolgabíró a törvény szellemében vezette. *Szaghmeiszter* János volt sajkaslaki jegyzőt választották meg egyhangulag, nagy lelkesedéssel. Az új jegyző a jegyzői karnak egyik igen törekvő, képzett tagja.

Építkezés Palánkán. A palánkai hajórakodó fölötti párhuzammú fenntartásához szükséges 800 m³ kőhányásból álló munkákat, az ujvidéki m. kir. folyammérnöki hivatalnál f. évi szeptember 28-án tartott versenytárgyalás alkalmával *Guttman* és *Frank* ujvidéki cég kapta meg.

Vasuti összeköttetés Titel és Nagyecskerek közt. Már megemlékeztünk arról a vasúti előmunkálati engedélyekről, melyet a *Gfrehrer*, *Groszman* és *Schoch* cég kapott Titel és Nagyecskerek közt létesítendő vasútvonalra. Az új vasut a következő állomásokat érinten: Titel, *Rudolfsgrad*, *Perlasz*, *Romanécska*, *Németécska*, *Felsőmuszlya* és *Nagyecskerek*.

Névváltoztatások. *Mayer* Károly bajai kir. járásbíró, valamint *kiskoru* László, *Margit*, *Imre* és *Máté* gyermekei „Major”-ra, *Cserndits* István bajai lakos pedig „Csongrádi”-ra, *Pollák* József zentai lakos, valamint *kiskoru* Vilma, *Gizella*, *Emma*, *Irén*, *Mária* és *Dezső* „Pál”-ra, *Vanitsek* István bajai lakos „Vermes”-re és *kiskoru* *Mumsehein* Károly ujkeri lakos „Boros”-ra változtatták családi neveiket.

Tanítóválasztás Moholon. A moholi r. kath. iskolaszék a napokban tartott ülésében *Göblös* Ignác és *Patyi* János helyettes tanítókat rendes tanítókká választotta meg.

Egy zsidó pap sikere Palánkán. Dr. *Flesch* Ármin mohácsi zsidó papnak, zentai földinknek nagy híre van, mint egyházsónoknak. Minden templom, ahol a jeles lelkész papi hivatását teljesíti, szuffolágis tellik meg ájtatos közönséggel, mely nagy gyönyörűséggel hallgatja a legjobb zsidó hitszónokok egyikének prédikációját. Dr. *Flesch* a napokban Palánkán volt, ahol a zsidó hitközség elnökségének kérelmére szombati hitszónoklatot tartott, melynek eszmei gazdagsága poetikus szépsége, zamatos magyarsága és elokvens előadása magával ragadta a közönséget. Az istentisztelet után — mint nekünk írják — tömegesen keresték föl, hogy üdvözlőkkel elhalmozzák.

A Szabadkai Szabad Lyceum Egyesület végrehajtó-bizottsága megállapította az idei ciklus karácsonyig terjedő első felének programját. Az előadások sorát az október 15-iki megnyitói ünnep kezdi meg. Ezt követi *Kosztolányi* Árpád előadásai a szemléltető matematika, *Révész* Ernő és *Dugovich* Imre előadásai térsadalom-tudományok, dr. *György* Gábor tanulmánya a pszichológia, dr. *Wohl* József, dr. *Váli* Dezső és *Kovács* János előadásai a természettudományok, *Bölcs* Nándornak felolvasása a történettudomány, *Pásztory* Endrénének fejtetései a művészet-történet köréből. Ugyancsak a cyclus első felében nov. 5. ismerteti meg az egyesület Csonkoni halálának századik fordulóját s ez ünnep fényét emelni fogja a Dalegyesület közreműködése.

Országos vásár Topolyán. Topolyán október 1 és 2-án országos vásár volt. Az izraelita ünnepek miatt a forgalom kicsiny volt, dacára a kedvező időjárásnak.

Atyai gyöngédség. Mélykuton *Veverka* István ottani rendőrvetető hasonnevű 9 éves fiát — mint levelezőnk írja — úgy szájon rugta, hogy több foga és az állsontja eltört. A gyengéd apa kezelés végett a szabadkai kórházba szállította a fiút.

Tanítói gyűlés Szabadkán. A szabadkai espereskerület tanítói szeptember 28-án tartották rendes évi közgyűlést Szabadkán *Kulunchich* Miklós bajmoki esperesplébános elnöklésével, ak-

magvas, nagy tetszéssel fogadott beszédben fejtegette a kath. tanügy fontosságát s azt a kedvező szellemet, mely ezidőszert a közéletet eziránt átjárja. Az elismerés és hála meleg hangján emlékezik meg dr. Mayer Béla czimz. püspökről, aki a tanítók céljaira 80 000 koronát adományozott. Dér Ferencz csantavéri tanító a népiskolai könyvtárakról tartott gondos tanulmányra valló előadást. Takács Gáspár hitoktató a szent misének áldozati voltát fejtegette. Kemény Simon bajmoki, Gálik kelebiai tanítók, valamint Mártiró Józsefné bajmoki tanítónő a részleges tantételekről szóló dolgozataikat olvasták föl. Az elnök szép zárószavával végződött az ülés.

Villámcsapás. A napokban Oszivácson lecsapott a villám s Vanrek Györgynét agyonütötte.

Egy urnő balesete. Bajáról jelentik: Könnyen végzetessé válható baleset érte e hó 27-én este Lemberger Rezsőné urnőt. Az eset úgy történt, hogy amint Lembergné kocsiával a Hajnald-utczában hajtatott, valamint megbokrosodtak a lovak, úgy, hogy összetörték a kocsirudját. Ez még vadabbá tette a lovakat, olyannyira, hogy a kocsi a szerb templom előtt felfordult. A kocsiból persze kibukott a kocsis is urnőjével együtt. A kocsinak semmi baja sem történt, Lembergné azonban súlyosabb természetű zúzódást és izomrándulást szenvedett. Az első segélyt dr. Dömötör Kálmán és dr. Ladányi Mor orvosok nyújtották, kik a szükséges ideiglenes kötéseket után bordágyra fektették s lakására szállították a szerencsétlenül járt uri asszonyt.

Szerelmi dráma Jánoshalmán. Hiz József jánoshalmi 25 éves legény szenvedélyesen szerette a község egyik szépséges leányzóját, Kapás Erzsébetet. A leány se fukarkodott érzelmeivel s így a dolog természete szerint abban állapodtak meg, hogy egymásé lesznek. A fiu annak rendje és módja szerint el is ment a leány anyjához, hogy Orzsikéjének kezét megkérje. Kapásné kínosan lepte meg a Jóska fiu fellépése. Nyomban, ridegen kijelentette, hogy az ő leánya biz' nem lesz ilyen meg olyan legénynek a felesége s kezen ajtót mutatott neki. A szerelmes legény lehorgaszott föl, csüggedten bandukolt hazafelé. Utközben találkozott a leánynyal s sirva mondta el neki a nagy csapást, mely őt az imént érte. Egyben bejelentette neki, hogy örök bucsut mond ennek a csúf világnak, melyen az ő számára most már nincs öröm és boldogság. Kapás Erzsika nyakába ugrott a legénynek, össze-vissza csókolt s kijelentette előtte, hogy nélküle ő se akar élni. E szomorú megállapodást tragikus tett követte. Még aznap — mint levelezőnk írja — agyonlőve találták mindkettőt.

A hegyesfeketehegy—palánkai vasutiforgalom és az állomásfőnökök. A „Palánka” írja a következő furcsa dolgot: Megemlekeztünk arról, hogy egy tokiói japán gr. Szapary Péterrel a palánkai csikótelepre érkezett a 7 órai esti vasuttal. — Minden tetszett neki, csak az nem fért a sárga fejébe, miért van az, hogy a vonat fél óráig áll dogál az egyes állomásokon, holott semmi teendő nincs, sem ki-, sem berakás elő nem fordul? — Erre a kérdésre azt a szokott választ nyerte: azért viczinális. — Ebben még nincsen semmi különös, de mi akik egy kicsit utána jártunk a dolognak, elég furcsaságra akadunk. — Hitelt érdemelő helyről tudjuk azt, hogy az állomásfőnök illetve állomás előjáró urak számszándékkal azon dolgoznak, hogy az ujonnan behozott harmadik vonatot beszüntessék. A hol tehát lehet. — elkerülök az expedíciót ezzel a vonattal, hogy azután ezen vonatot forgalma a minimumra redukálódván jelenthessék hogy a 3-ik vonatként fenntartása nem tiszteződik ki, — sőt veszteséggel jár és így beszüntetendő. — Ez eljárás magyarázata egyuttal annak, hogy a forgalom lebonyolítása legnagyobb részben az esti 10 órai vonattal történik, amely természetesen ez okból sohasem képes a tarifá szerinti 10 13-kor megérkezni, hanem legnagyobb részben egy órai késéssel. Ez az eljárás teljesen szem elől téveszti, hogy az volt a cél, mikép az esti 7 órai vonat bizonyítsa be főleg a teherforgalmat, míg az esti 10 órai vonat (a mely mérsékeltén gyorsított) a személy és gyorsáru szállításhoz szolgáljon. — A vasúti közlegek ezen szelid retorsiója indokolatlan, mert hát elvégre is a 3-ik vonatot létesítésénél, nem az volt a döntő szempont, sérti e ez az illető urak kényelmét, — hanem, hogy czélszerű lesz-e a nagyközönségre nézve.

Gyilkosság Madarason. Borbás János gazda Halák András madarasi tamburással a korcsmában összeszólalkozott, midőn Borbás felesége hazavezette. Halák és még két tamburás társa utána mentek és megtámadták. Borbás a dulaadás közben önvédelemből Halák Andrást bicskával oly erővel szurta meg, hogy az 24 órai kínlódás után meghalt.

Betörés a bácsalmási róm. kath. templomba. A napokban a délelőtti órákban — mint tudósítónk jelnti — betörték a bácsalmási róm. kath. templomba. Feltörték 4 perselyt, s a tartalmától megfosztották. Tóth István rendőrzetű a nyomozást azonnal megindította s több napi fáradságos utánjárással sikerült a tetteseket, Duhek Rudolf 15 éves budapesti születésű, Heining Mátyas 14 éves és Herold Henrich 11 éves züllött munkanélküli csavargók személyében kinyomozni. Ezek a kihallgatás során beismerték, hogy a perselyeket egy vaskapocs segítségével feszítették ki, mint bűnjelet elő is adták. A kiszedett pénz 34 korona 54 fillér volt, mely összeget meg is találtak náluk. Bűnrészesek voltak Csupsits Ferencz 16 éves és bátyja Csupsits Boldizsár 21 éves bácsalmási suhanczok, kik szintén bevallották, hogy Duhek a pénz egy részét nekik adta. A fiatal betörőket átadták a büntető bíróságnak.

Öngyilkosság Feige Fülöp szeghegyi lakos szept. 28-án felakasztotta magát. Öngyilkosságának oka hosszú és gyógyíthatatlan betegség.

A bicska. Bácsalmási levelezőnk írja: Starkonyi István nyug. vasúti mozdonyvezető feleségét, midőn az őt a korcsmából haza hívta, az utcán megtámadta, s bicskával hasát keresztül metszette. Az asszony élet-halál közt lebeg.

A korcsmai civakodás vége. Bácsalmási levelezőnk írja: Barota-Rémhez tartozó pusztán Magda Mihály jubásza a korcsmában történt összeszólalkozás miatt az utcán ráesett Rigó Lászlóra s fegyverével rálőtt. Rigó súlyos sérülések következtében, másnap, midőn a szabadkai kórházba szállították, a vasuton meghalt.

Szocziálisták gyűlése Bácsalmáson. Bácsalmási tudósítónk írja: Szeptember 24-én a Kristófféle vendéglőben mintegy 20 főre menő szocziálista előre hírdetett és engedélyezett népgyűlésre jött össze Hleszkán Máté, Horváth István és Csauth Lőrincz elvtársak traktáltak a népet holmi ügyefogyott politikai fejtegetésekkel. A nem szocziálisták legalább is háromszor annyian voltak s egész nyugodtan hallgatták az előadást és így a szokásos éljenek és abzugok elmaradtak. A vezérek alaposan felsültek, mert Bácsalmáson nem találtak meg azt a jogtalan, elnyomott proletár népet, melynek létezését ők folyton hangoztatják. Ugylátszik, hogy a bácsalmási munkásnép sokkal jőzanabb gondolkozású és elsősorban sokkal jobb magyar hazafi, semhogy egy pár nemzetközi vándorapostol maszlagát bevegye. Ez az ülés — úgy látszik — arra fogja őket indítani, hogy a jövőben hálásabb talaját keressenek maguknak politikai komédiájuk bemutatására.

Elfogott zsebtolvaj. Szabadkának nagyon kevés cikkből van exportja, de a kevés cikk aztán sokat forgalmaz. Különösen híres export cikke a zsebtolvaj. Majd minden héten érkezik egyik vagy másik városból jelentés a szabadkai rendőrséghez, hogy ezt vagy azt a szabadkai illetőségű zsebtolvajnót elfogták. Ma Fél-egyházáról jelentik, hogy Kovács Róza szabadkai zsebtolvajt tetten érték és elfogták.

Olcsóbb lesz a levélbélyeg. Az idei nemzetközi posta kongresszusnak egyik legérdekesebb tárgya lesz a nemzetközi levélbélyegnek kérdése. A nemzetközi levelezés könnyítése céljából ugyanis egyforma levéljegyeket fognak készíteni abból a czélből, ha valaki a külfölddel akar levelezni és a czimzettnek a válaszában czéljára levéljegyet akar küldeni, ezt a czimzett minden nehézség nélkül felhasználhassa. Arról is szó lesz a gyűlésen hogy a levélbélyegek árát általában leszállítsák.

A tudóvész pusztítása. Minden hónap elején megérkezik hozzánk a belügyminiszter hivatalos jelentése a tudóvész pusztításáról. Szomorú statisztika ez mindig, szomorú a legutolsó statisztika is, mely július hónapról szól. A magyar birodalomban július hónapban 6742 egység halt meg tudóvészben. Szabadka a legelső közt van ismét. Míg ugyanis Szegeden 36, Kolozsvártól 18, Temesvár és Arad városokban 31, Pécselt 14, Kassán 11 egység halt meg tudóvészben, Szabadkán 46 embert pusztított el a tudóvész. Bácsmegyében 186, Baján 7, Ujvidéken 20, Zomborban 9 egység halt meg gümőkórban ez év július havában.

Feltört trafik. A szabadkai rendőrséget táviratilag értesítette az indiai rendőrség, hogy az ottani dohánytözsédét tegnap éjjel ismeretlen tettesek feltörték. A nyomok Szabadka felé vezetnek.

Fognak a jogászok. A kecskeméti jogakadémia hallgatóinak száma ez évben egyszerre megcsökkent. Ez a tünet nemcsak Kecskeméten jelentkezett, hanem az ország majdnem minden főiskolájánál. A sárospataki főiskola jogakadémi-

áján ez évben csak 58 hallgató iratkozott be, tehát még kevesebb, mint Kecskeméten. A kolozsvári tudományegyetemen pedig ez évben csak 1855 hallgató iratkozott be, míg tavaly ilyenkor 2298 volt a létszám. A jogi fakultáson 1445 hallgatóval szemben az idén csak 1200 áll. A fiszáninenni egyházkerület közgyűlésén Fejes István, a sárospataki jogakadémia létszámának folytonos csökkenésére való tekintettel, azt a javaslatot tette, hogy az egységes jogi oktatás kérdésének megoldását alkalmas időben, a konvent utján, megsürgessék.

Október 6. A magyar nemzet nagy gyászünnepe méltón fogja megünnepelni Szabadka város polgársága. A Szent-Teréz templomban a Dalegyesület a templomi ének- és zenekarral együtt előadja Gaál Ferencz gyönyörű gyászmiséjét, a szerző vezetése mellett. A gyászmisén meg fog jelenni a hatóság, a Függetlenségi kör, a testületek és az iskolák növendékei. Az iskolákban az előadások szünetelnek, a gyászmise után a tanítók a nap jelentőségéről fognak előadást tartani.

Fogadásból a halálba. Rémegegybe illő fogadási históriáról írunk lapunknak. Nesztics György jankováczi földműves ugyanis fogadást kötött egy odavaló barátjával, mely szerint ha előbbi valami módon elpusztítja magát, utóbbi köteles lesz feleségét elvenni. Tegnap aztán Nesztics háza padlásán felakasztotta magát s mire ráleltek, halott volt. Az elhunyt felesége azonnal be is költözött a másikhoz. Az idült a csendőrség zavarta meg, amely a drágalatos jóbarátot följelentette a hatóságnak.

Versenytárgyalás. Ma délelőtt tartották meg a szabadkai városházán, a törvényhatósági utak fenntartására szükséges fedanyag beszerzésére vonatkozó versenytárgyalást. Az összes ajánlattevők közül a Roheim Károly és fiai, jónévű fővárosi cég tette a legelőnyösebb és legolcsóbb ajánlatot s így valószínű, hogy őt fogják a fenti anyag szállításával megbizni.

Bácskai karczos.

Pártok egyesülése Ujvidéken. Az ujvidéki „Határőr”-ben gróf Teleki Árvéd magvas, hazafias szellemű cikkben az összes pártok egyesülését kívánja.

Semmi kétség, hogy Ujvidéken követni fogják ezt az okos tanácsot, s legközelebb mint egyesült párt fognak megjelenni: a „Határőr”, „Ujvidék”, „Bránik”, „Zasztava” és „Národní Glasz” mögött álló férfiak. Az eddigi jelek legalább erre engednek következtetni.

A topolyai járás tiszteletbeli jegyzője. A topolyai járás jegyzője kara Pilszánovits Józsefet tiszteletbeli jegyzővé választotta. Az új jegyző e kitüntető tisztséget azzal honorálta, hogy országra szóló dárídót csapott a diszoklevelet átnyújtó küldöttségnek.

Szél Kálmán eljöhete a topolyai járásba, s itt megtanulhatná, hogy mi az egyszerű közigazgatásnak a lényege; hogyan kell az egészséges közigazgatás szellemében cselekedni. Ennek a módszernek az egész ország jegyzői kárának osztatlan helyeslését biztosítaná.

2000 korona fegyelmi beszüntetése fejében. Egy Konez György nevű mérnök 2000 koronát ajánlott föl Zenta városának, ha az ellene megindított fegyelmet beszünteti.

Zenta város eddig független, kurucz mivoltával dicsekedett. Most csak nem fogja beadni derekát egy kis — konezért.

Öbecsén nem lesz pótdadó. Ugy csinálták meg a községi költségvetést, hogy a jövőben ne legyen pótdadó.

Könnyű a becseieknek. Hiszen nekik rendes adót se kell fizetniük, mert az adópénztáit becsukták. Avagy félnek tőle, hogy a jövőendő kormány megint kinyitattja?

Az „Uj-Bácska“ bucsuzójában azt mondja, hogy azok a hírlapok, melyek a legrutabb esz-közökkel harcoltak ellene, ma már az ő kicsu-folt elveit magukévá tették.

A „bucszó“ írója — ugylátszik — rövid-látó, mert az újságot egyes emberekkel cseréli össze.

Az apatini kiállításon sokaknak feltűnt a kerület képviselőjének, gróf *Vigyázónak* távolmaradása.

Sebaj! Ha egy *Vigyázó* el is maradt, volt helyette sok más. Tudniillik olyan, a ki a képviselőnél jobban *vigyázott* az apatiniak érdekére.

A bácsalmási szociálisták népgyűléseket a *Kristóf*-féle vendéglőben tartották.

Tán csak nem azt akarták ezzel demonstrálni, hogy ők *Kristóffy* eszméit terjesztik. E nélkül is tudják ezt.

Közgazdaság.

Hetivásár engedélyezés Kunbajának. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Kunbaja községben minden szerdán *állatfelhajtással* egybekötött *hetivásár* tartassék.

Lóverseny Zentán. A Zentán, múlt vasárnap tartott lóverseny jól sikerült. A Gazdakör vezetői fáradhatatlan, lázas munkásságot fejtettek ki, a mi ritka szép eredményt biztosított a versenynek, melynek lefolyása ez:

Első futam a „Zentai Gazdakör“ versenye, zentai gazdák lovai számára. Távolság 2000 méter, díj 240 kor. (I. díj 150 kor. II. díj 60 kor.) Indult 8 ló. Első Tóth Albert János 5 é. p. k., második Rudics János 3 é. p. k., harmadik özv. Matuszka Antalné 3 é. p. csikója.

2-ik futam, „Zentai gátverseny.“ Távolság 2400 méter, díj 600 korona. (I. díj 500 kor. II. díj 100 kor.) Nevezve volt 5, indult csupán 2 ló és pedig Samarjai Géza főhadnagy Naughty Girl nevű lova és Cserépy Árpád százados Desider lova, mindkettőt a tulajdonos lovagolta. Első Naughty Girl. Cserépy Árpád az első fordulónál feladta a versenyt. (Totalizátor 2 koronára 2 kor.)

3-ik futam, Vadászverseny, urlovasok részére. Távolság 5000 méter, díj 700 kor. és emléktárgy a masternek. Nevezve volt 6, indult 3 ló. Ez volt a legérdekesebb verseny, a melynél csak következő, a Bácsmegeyi gazdák versenye izgatóbb. Hummel Árpád százados mint master kitűnő urlovasnak bizonyult és fáradhatatlanul, gyors tempóban vezérelte a versenyzőket árkon-bokron keresztül. Elsőnek egy lóhosszal Olasz Ödön főhadnagy Ibolya nevű lova érkezett be. Lovagolta a tulajdonos. Második Cserépy Árpád százados Flórája. A harmadik lovat, Kazy István 5 é. s. k. lovát Pecárszky Szlávko lovagolta, amde az első percekben már feladta a versenyt. (Totalizátor 2 koronára 18 korona.)

4-ik futam, a „Bácsmegeyi Gazdák versenye.“ Távolság 1200 méter, díj 240 kor. (I. díj 150, II. díj 60 kor. III. díj 30 korona.) Indult 9 ló. Izgató, érdekes verseny. Egy fiatal paraszt gyerek (a ki múlt évben két első díjat lovagolt ki gazdájának) zseké ruhában üli meg a lovat. Saját-ságos, hogy a közönség érdeklődése, simpathiája már az első pillanatban e gyerek körül összpontosul. A verseny kezdetét veszi. A mi gyerekünk a versenyzők között másodpercekig az utolsó. A közönség már már csalódottan, gunyosan biztatgatja, csufolja, ám egy-két pillanat és a kicsi lassanként 4-ik, a fordulónál harmadik, az egyenes pályán 2-ik s közvetlen a cél előtt az első lesz. Oriási, lelkes éljenzés, mindenki örvend a kis paraszt gyerek bravuros lovgolásán. Elsőnek a kis paraszt zseké érkezett be Dobó Szilveszter Liza nevű lovával. 2-ik Tóth A. János lova. Harmadik a Rudics Jánosé.

5-ik futam, „Vigasverseny.“ urlovasok részére. Távolság 1200 méter, díj 420 korona (I. díj 300 kor. II. díj 80 kor. III. díj 40 kor.) Első lett Olasz Ödön Kéthalom nevű lova, több lóhosszal igen könnyen nyerve. Kéthalmot, Hummel Árpád százados mestérien lovagolta. Második erős küzdelem után Cserépy Árpád Rugany nevű lova. (Lovagolta Samarjay Géza főhadnagy). Harmadik Kazy István Liszaja lovagolta Pecárszky Szlávko, (Totalizátor 2 koronára 3 korona.)

A „Bácskai komlótermelők egyesületének“ heti ártudósítása. Saaz városi: 50 klgr. 80—126 kor. Nürnbergi piac: 50 klgr. elsőrendű: 36—114 kor. Segesvári: 100 klgr. 120—136 kor. Petrőcz: 100 klgr. 100—120 kor.

Szerkesztői üzenetek.

Kérem. Tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, arra kérjük, hogy azt néhány napon belül megújítani sziveskedjenek.

G. M., Zombor. Tévedni méltóztatik. Az illető tárczját előbb küldte be, tehát a sorrendet be kellett tartanunk. Legközelebb az ön tárczájának ejtjük sorát.

W. H., Zenta. Méltóztaték csak reánk bízni. Nekünk nem szokásunk más lapot utánozni. Megcsináljuk mi a „Bácsmegeye“-t úgy, hogy olvasóinknak ellentünk kifogása ne legyen. A politikai piszkolódást azokra bizzuk, a kik ebből élnek. Nekünk első sorban az a feladatunk, hogy minden eseményről, a mi a megyében történik, beszámoljunk; hogy minden fontos kérdésről véleményünket elmondjuk. Ennek a feladatnak pedig teljes oadaadással igyekszünk megfelelni.

T. B., Budapest, Kerepesi-ut. Ilyen közleményekkel nem szoktuk lapunkat megtölteni. Hirdetési jellegekkel bíró reklám-közleményeknek elvből nem adunk helyet, még díjazásért sem.

Cs. Bálint. Nem használhatjuk. Kizárólag bácsmegeyi vonatkozású közleményeket hozunk.

L. P., Kishegyes. Érthetetlen okból egy nappal később kézbesítették, s így elkésve közöljük. Köszönet.

Mályva. Köszönet P. alighanem ott lesz. Üdvözet, Katholikus Kör, Kishegyes. Ugy van, a mint önök írják. Csak elnézésből történetelt.

Palánka. Örömmel olvastuk mi is, hogy az a lap német mellékleten, hazafias szellemű közleményben anémet és szerb cégétábláknak magyarrá való átválttatásáért emel szót. Derék magyarok azok, a kik így fogják föl hivatásukat. Ezekről tanulhatna sok öblös torku piaci politikus.

L-né W. K., Szabadka. Egyik közelebbi számunkban kerül sorra.

Levelező, Bácsalmás. Az ilyen rakomány nagy értéke van.

D. B., Szabadka. A legjobb ilyenmü újság a Vájallokozók Lapja.

Levelező, Zsabya. Reméljük, hogy az árfolyam megállapítása nem fog nagy nehézségbe ütközni.

Zs. B. Baja. Katymár közelebb esik (23 klm.) Madaras 26^a. De hiszen most fölösleges kocsin megtenni. Al-máson át közvetlen vasúti összeköttetés van.

H. dastyán. Nem helyes. A zombori ezredet 1849-ben alakították. A hadseregbe önkéntesen beléphet minden 17 éven felüli, megfelelő testi fejlettséggel bíró, legalább 155 cm. magas férfi. A honvédek minimális magassága 153 cm.

Z. Óbecse. A jelzett vasutügy tudunkkal még nincs abban a stádiumban, a melyennek az a lap jelezte.

Gr. T., Ujvidék. Abból ilyen következtetést nem lehet levonni, mert a főrendiház elnöke nem esik választás alá. A király nevezi ki. Az alelnököket és jegyzőket választják.

„Mit üzen a kis galambom.“ Azt, hogy ne zaklassa ilyen férczelményekkel.

Polg. Olvasóegylet, Hódság. Egyszerűen hívja föl az ügyesség figyelmét s akkor hivatalból megindíthatja a vizsgálatot. Elvégre meg kellene akadályozni, hogy az ilyen vadállatok ártatlan csemetéket tönkretgyenek.

Csödtömeg eladás.

Árverési hirdetés.

Alulírott csödtömeggondnok ezenel közhírré teszem, hogy vagyonbukott Steiner Simon bácsalmási volt kereskedő csödtömegéhez tartozó, a csödteljárás 1—574 tétele alatt összeirt **bolti árucikkek**, nevezetesen különféle női **szövetek, vászonneműek, kendők, kötények, bársony, selyemárúk, mosókelmék, kanavász — kangarn félék, festőkelmék, szatin-árúk, parkettek, különféle posztók, férfikalap, sapkák, harisnyák, különféle fűszerárúk, stb. stb. bolti állványok és butorok Bácsalmáson Kamarás Imre kir. közigazgató házában lévő bolthelyiségben nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek Bácsalmáson a Steiner Simon-féle volt bolthelyiségben leendő megtartására 1905. évi október hó 16-ik és következő napjainak mindig délután 2 óráját határidőül kitűzöm és ahhoz a venni szándékozók az ezenel oly megjegyzéssel hívom meg, hogy az említett bolti árucikkek készpénzfi-**

zetés mellett a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

Kelt Bácsalmáson, 1905. évi szeptember hó 27-én.

Dr. Kardos Jakab,
ügyvéd,
mint vagyonbukott Steiner Simon
csödtömeggondnok.

Hirdetmény.

Az ōrszállási polgári olvasó egylet vendéglőst keres.

A vendéglős f. évi november hó 1-én tartozik helyét elfoglalni. Ajánlkozók f. évi október hó 10-ig az elnökségnél jelentkezhetnek, ahol a részletes feltételeket megtudhatják.

Az elnökség.

Ad 722. 905.

Pályázat mérnöki munkálatra.

Regőcze községe az utcák és terrek szabályozása céljából a szabályozási vonalak megállapítása és ezeknek a kataszteri térképbe leendő berajzolásából álló **mérnöki munkálatra** pályázatot hirdet, ennélfogva felhívja az erre vállalkozó mérnök urakat, hogy ajánlataikat f. évi november hó 15-ig a községi Elöljáróságnál benyújtani sziveskedjenek.

Regőcze, 1905. szeptember hó 25.

Hiel József,
jegyző.

Bucher,
bíró.

5939—905.

Pályázat.

Ökér községben megüresedett községi állatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom mindazokat, a kik ezen 1000 kor. évi fizetés és 40 fillér nappali és 80 fillér éjjeli látogatási díjjal egybekötött állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényüket, születési anyakönyvi kivonatot **hozzám október hó 25-ig okvetlen terjessék be**, mert később érkező kérvények figyelmen kívül hagyatnak.

Ujvidék, 1905. szeptember 29-én.

1—2

Mezey Imre,
főszolgabíró.

5147—905.

Pályázati hirdetés.

Begecs községben üresedésben lévő községi **végrehajtói állásra** pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi október hó 25-ig bezárólag nyujtsák be.

Ezen állás javadalmazása havi előleges részletekben kifizetendő 600 korona, megjegyeztetvén, hogy a befolyandó összes végrehajtási díjak a község közpénztárát illetik.

Ujvidék, 1905. szept. 19-én.

1—2

Mezey Imre,
főszolgabíró.

ELADÓ

50,000 drb. sima, 20,000 drb. gyökeres I. oszi. **Riparia Portalis.**

Fásoltvány: 6 bor és 35 csemege fajban, u. m. Muskat Alexander, Frontignon, of Alexandrien, Dr. Hogg, Kossuth, Ezeréves, Admirable, Malakoff Usum, Kecskescsű, Damascusi, Genuai, Delaware (stb.)

Gyökeres zöld oltvány 1 és 2 éves, valamint **sima 15,000 drb.** több bor és csemege fajban.

Európalakból a bőtermősége folytán mindenütt ismert **Erdei 30,000 drb.** Bakar, Ezerjő, Mézesfehér, Chasselas (stb.) sima, részben gyökeres.

A különö minőségű bort adó **Delaware**-ből (oltás nélkül is terem) nagyobb mennyiségű **sima és gyökeres olcsó áron.**

Bebizonyított dolog, hogy az **őszi ültetés jobb, mint a tavaszi,** azért mindenki saját érdekében cselekszik, ha a szőlőjében levő hiányokat ősszel pótolja, vagy elkészített szőlőföldjét ősszel ülteti.

Kimerítő árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. 4—26

Szűcs Sándor és fia szőlőoltvány termelők. **Bihardioszeg.**

Ma már minden uri nő tudja, hogy a világhírű valódi angol „**EDISIN**“ Crem az egyetlen legmegbízhatóbb arczapoló szer.

Teljesen ártalmatlan, nappal is használható

már néhány napi használat után eltávolít minden bőrtisztatlanságot, szeplőt, májfoltot és az **arczot üdév**

és **fehérre varázsolja.** Kapható: **fehér és rózsaszinben.** Utánzatoktól óvakodjunk s csak **KATONA-féle angol EDISIN** cremet kérjünk.

Egy tégely ára 1 korona. Egy darab valódi angol Edisin szappan 80 fillér. Kapható kizárólag

Katona Ágoston gyógyszerésznél Szabadkán a Szentháromság gyógyszerertárban, VIII. kör, Csernovits-utca, 285 sz.

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű

Valódi Növény

Essencia-Fluid

csak „**KATONA**“-féle

„**K. A.**“ védjeggyel. Páratlan. — Nélkülözhetetlen. — Elérhetetlenül megbízható nagy gyógyhatású házi gyógyszer. Gyorsan gyógyít minden gyomor rendtelenséget, megszüntet gyomor- és hasgörcsöt. Kitűnő szer minden gyengeségben, étvágytalanságban stb. Gyorsan étvágyat gerjeszt, így a test erőfokozódását — a test sulyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszert megerősíti. Mint külszer, fényesen bizonyult köszvényénél, csuznál, tagszagatásnál, stb. nél. — Óvakodjunk tehát hatás nélküli külföldi utánzatok megrendelésétől és kérjünk határozottan csak egyetlen gyártmányu **KATONA** féle igazi Növény Essencia-Fluidot, mely 12 üveg 4 kor. 1 üveg 40 fillér. — Minden olyan **FLUIDOT**, melyen nem áll rajta **KATONA** név, vissza kell utasítani, mivel hamisított.

Kapható Budapesten: Török József gyógyszerertára; Szabadkán: Katona Ágoston gyógyszerész Csernovits utca, Wachsmann Jenő gyógyszerész Széchényi-tér, Zalán Béla droguistás Kossuth-u., ifj. Hoffmann József gyógyszerertára III. kör, Zimonyi ut.

Megvizsgálva és véleményezve. 16—

„**SZINHÁZ és ÉLET**“

a legszebb magyar hetilap,

megjelen minden szombaton. Egyes szám 24 fill.

Felelős szerkesztő: **LENKEI LAJOS.**

A vállalat igazgatója: **LENKEI ZSIGMOND.**

600 oldal! Több mint 1000 kép!

Szenzációs szép „A Színház“ félévi bekötési táblája! Disz vaszonkötésben kapható 1 kor. 80 fillérért a kiadóhivatalban, (20 fillér szállítási díj, ha postai kézbesítés kívántatik.)

Gyönyörű „A Színház“ félévének disz

kötete 600 oldalnyi terjedelemben. 33 füzet, több mint 1000 eredeti képpel, gyönyörű kötésben 5 korona.

Az európai és különösen a magyar színházi év eseményeinek krónikája.

Uj előfizetők négy koronáért kapják meg. — Nem szabad egy család könyvtárából sem hiányoznia.

Megrendelhető: a „**Színház és Élet**“

kiadóhivatalában **Budapest, VIII. Baross u. 59 sz.**

és az összes hazai könyvkereskedésekben. 46—

Uj előfizetők négy koronáért kapják meg. — Nem szabad egy család könyvtárából sem hiányoznia.

Megrendelhető: a „**Színház és Élet**“

kiadóhivatalában **Budapest, VIII. Baross u. 59 sz.**

és az összes hazai könyvkereskedésekben. 46—

Iszákosság nincs

többé! Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból.

Kávét, teát, ételt vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

15—52

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szobeszéde a tartózkodásról, mert csodálatos ellenzenyessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető mégcsak nem is sejtje mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki ismét, sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentette, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szerencséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják egy próba adagot és egy köszönő írással feltöltött levelet díj és költségmentesen küldi, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessék, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

COZA INSTITUTE

Dept 616,

62, (Chancery Lane, London, Anglia)

INGYEN PRÓBA 616 sz. Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek, (Levelek 25 fillér levelezőlappal 10 fillérre bérmentesítendő.)

Schottola Ernő

BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 2.

A közeledő szüreti idényre ajánlok: kétszeresen működő

Borsajtókat,

önellátó szerkezetű szőlőzúzókat bogozó-készülékkel és anélkül,

borzivattyukat, amerikai gumitömlőket, bor- és mustmérőket,

szőlőszedő ollókat, szőlőtaposó zsákokat, erjesztő-tölcsereket, (kogyogókat) porcellánból, üvegből, pléhből és minden a szőlő- és pinczegazdászathoz szükséges anyagot és cikkeket.

Nagy képes árjegyzékem kívánatra ingyen és bérmentve küldöm meg.

6294—1905.

Pályázati hirdetés.

Bajsa községben megüresedett községi **végrehajtói állásnak** betöltése céljából pályázat hirdettetik.

Az állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 600 korona. Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi **október hó 26-áig** annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Topolya, 1905. évi szeptember 21.

Császár Péter,
főszolgabíró.

2—2

3326. szám. kig. 1905.

Pályázati hirdetés.

A járásomhoz tartozó **Zsablya** községnél leköszönés folytán üresedésbe jött községi **írnoki állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása évi 600 korona, mely előleges havi részletekben lesz kiszolgáltatva.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám folyó év **október hó 12-éig** nyujtsák be.

Zsablyán, 1905. évi szeptember hó 18-án.

Nikolits Izidor,
főszolgabíró.

2—2

Állandóan dus választék

Erdélyi jármosókrók

valamint 1 és 2 éves

Erdélyi tinókból

a széplaki bérgazdaságban, Szamosújvár vasutállomástól 20 perez távolságra. Körülményes

felvilágosítást készséggel ad:

Alexa Miklós SZAMOSÚJVÁRT (Szolnok-Dobokamegye)

39 40

ALFA-SEPARATOR RÉSZV.-TÁRSASÁG BUDAPESTEN

VI. LOMB-UTCZA 11.

Tejgazdasági gépgyár.

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.
Tejszövetkezetek és tejtelepek berendezése.
Árjegyzék, tervek és költségvetések díjmentesen.
Alfa Laval Separatoraival eddig
több mint 600 első díjat nyertek. — Évi gyár-
tás körülbelül 60 000 darab. 89—

RADITS LŐRINCZ PÉCSETT

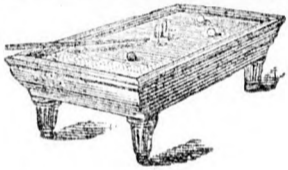
1884. óta fennálló
kádár-telepe.

A kor követelményeinek megfelelőleg gazdagon
felszerelt műhelyeivel és nagy dongafa-raktárával

versenyen fölül áll.

A legkifünőbb anyagból készít
boros, sörös és szesz hordókat,
lajtákat, kádakat a legkisebbtől a legnagyobbig,
bármint mennyiségben, gyorsan, pontosan, lelki-
ismeretes kiszolgálás mellett a lehető
legjutányosabb áron.

Elvállal ügy magános, mint üzleti vagy
Uradalmi pinczeberendezéseket,
javításokat s minden e szakmába vágó munkát.
Kész hordókban állandó raktár.
Meghívásra bárhol megjelen. 74—

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep,
SZEGED, Boldogasszony-sugarat 58. sz.

Legújabb szerkezetű fordítható tekeasztalok
jótállás és kedvező fizetési feltételek mel-
lett. Régi tekeasztalok becserelése méltányos
áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok
átvonása és javítása. Raktáron tart dákókat és
mindenféle kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen. 39—

Véd-
jegy.

A Zalathnai kénkovand-ipar
részvény-társaság

Brassói kén-sav-
és műtrágya-gyára

ajánlja legjobb minőségű mindennemű

műtrágyáit

t.e. a gazdaközönség heces figyelmébe.
Ajánlatokkal készséggel szolgál a

KÖZPONTI IRODA
Budapest,
IV. Mária Valéria utca 7.

118—

Legújabb rendszerű

SZÉNSAVAS-

bor- és sörkímérő-készülékek, für-
dőkészülékek, (föltünést keltő gyógy-
eredményekkel) hűtő- és jéggyártó-
gépek és telepek, szikvizgyártó-
gépek, teljes berendezések és az
összes e szakmába vágó szükségleti
cikkek, továbbá fémárak, nevezetesen
pincefölszerelési cikkek, staniol
palackkupakok kaphatók jó-
tállás mellett, kitűnő minőségben.

Dr. Wagner és Társai

egyesült gyárak, mint betéti társaság

Budapest, IX., Tinódy-u. 3. Bécs, XVIII.

Tömeggyártás, tehát olcsó árak. — Ked-
vező fizetési feltételek.

Képes árjegyzék a gyár bármely osz-
tályából ingyen és bérmentve küldetik.

Nagyobb vidéki városokban jártas kép-
viselők kerestetnek. 90—

A „Lóhere“ védjegyű

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb

foszforsavtrágya

az összes kalászos, lóhere, takarmány
és kapásnövény, kertivetemény alá,
valamint rétet és legelőt, főleg komló
és szőlőkre.

Ezen thomassalak hazánkban, a
legutóbbi években eszközölt trágyá-
zási kísérletek alkalmával, kizárólag
kitűnő eredményt mutatott fel.

Csak a „Lóhere“ védjegyű thomas-
salak származik a csehországi
Thomasművekből.

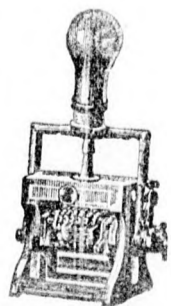
A „Lóhere“ védjegy kezeséget
nyújt az áru föltétlen
tisztasága, idegen anyagoktól való
mentessége és legnagyobb mérvű old-
hatósága tekintetében.

Árajánlatok, szakiratok és bármely
irányban kívánt felvilágosításokkal
készséggel szolgál a
Csehországi Thomasművek eladási Irodája,

Bécs.

Vezérképviselője Magyarországon:

LÁSZLÓ MARCELL, Budapest, VI. Teréz-
kört 22. 121—

Hivatalos

bélyegzőket, pecsétnyomó-
kat, keletbelyegzőt, számo-
zó gépeket és minden e
szakba vágó munkát a leg-
jutányosabban készít az
Első magyar ruggyanra bélyeg-
zőgyár és intézet:

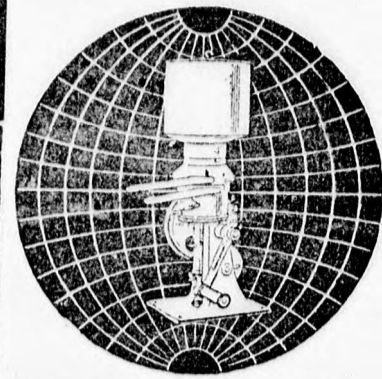
GEDULDIGER HUGÓ vésnök
Budapest, VI. Váci körút 17. sz.

A Bácsmegyei
Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

132—

Fontos a tejgazdaságban a GLOBE SEPARATOR.

Teljes tejszö-
vetkezeti be-
rendezések, ké-
zierő- és turbina
hajtásra, ugyszin-
tén mindennemű
tejgazdasági gé-
peket és eszkö-
zöket tejszálli-
táshoz, vaj- és
sajtgyártáshoz.

Legelőnyösebben szállít az Első magyar
tejgazdasági gép- és eszközugyár

FUCHS és SCHLICHTER

BUDAPEST, VI. Jász-utca, 7. sz.

Árjegyzék, költségvetések, tervek ingyen és
bérmentve.

Vaj kivétel! Friss vaját és turót évi kötés mel-
lett minden mennyiségben a legmagasabb árakon
átveszünk. 86—

Vasuti menetrend.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 7. 12
órákor és délután 1.15 órákor.

Zomborból Ujvidékre reggel 2.25 és
6.51 órákor és d. u. 3.51 óra.

Ujvidékről Zomborba reggel 2.45 és
7.51 órákor és d. u. 1.40 órákor.

Zomborból Bajára reggel 7.05 órákor és
d. u. 12.57 és 4.05 órákor.

Ujvidékről Títre reggel 6.37 és d. u.
5.10 órákor.

Títről Ujvidékre reggel 3.32 és d. u.
1 órákor.

Hegyes-Feketehegyről Palánkára reg-
gel 6.59 és d. u. 6.10 órákor.

Palánkáról Hegyes-Feketehegyre reg-
gei 2.55 és d. u. 2.45 órákor.

Szabadkáról Obecsére reggel 4.40 és d.
u. 1.32 órákor.

Obecséről Szabadkára reggel 4.10 és d.
u. 1.10 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 óra-
kor, d. u. 2.02, 6.50 (gyors) és 6.55 órákor.

Zomborból Szabadkára reggel 4.40,
8.35 (gyors) 11.27 és d. u. 8.51 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 4.50, d. u.
1.47 és 7.00 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 7.17, 10.40,
és d. u. 7.47 órákor.

Obecséről Ujvidékre reggel 4.40, 9.50
és d. u. 4.25 órákor.

Ujvidékről Obecsére reggel 4.17, 8.55
és d. u. 5 órákor.

Budapestről Szabadkára reggel 7 (gyors)
7.15 és d. u. 1.55, 3.20 (gyors) 10.10 órákor.

Szabadkáról Budapestre reggel 5.05,
9.51 (gyors), 1.52, 6.37 (gyors) és 11.50 órákor.

Szuperfoszfátot

STASSFURTI KAINITOT

szavatolt 12.4° tiszta káli — 23—24° kén-
savas káli tartalommal

Stassfurti káli trágyasót

szavatolt 40° tiszta káli — 74—76° kén-
savas káli tartalommal

kovasavas kálit

(dohánytrágyázásra)

továbbá mindennemű műtrágyaféléket,
azonkívül rézgáliczot (98—99%) elismert
kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

Műtrágya, kén-sav és vegyi ipar
részvénytársaság 133—

Budapest, V., Fürdő-utca 8.